UDVIKLING

TIDSSKRIFT OM UDVIKLINGSHÆMMEDE

NR. 4, 4. KVARTAL 2006

UDVIKLING

TIDSSKRIFT OM UDVIKLINGSHÆMMEDE

ISSN 0905-7412

Abonnement - kursussekretariat og information:

Udvikling
Sekretariatet
Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens
Telefon 64 71 59 93
Fax 64 71 59 92
E-mail: udvikling@nypost.dk
Abonnement 2006 - fire tidsskrifter
Pris: 415,- kr. inkl. moms

Redaktion:

Udvikling,
Falkensteenvej 1A, Gerlev, 4200 Slagelse
Redaktør Hans Christian Hansen
Hjemmeside: www.udvikl.dk

Layout og korrektur:

Hans Christian Hansen.

Redaktionsmedlemmer:

Hans Christian Hansen (ansvarshavende)
Lisbeth Bruus-Jensen
Henning Jahn
Michael Henriksen
Ib Poulsen

Oplag:

1.000

Udgiver:

UDVIKLING i samarbejde
med Socialt Leder Forum.
Forretningsfører Henning Jahn
Haldager Mark Vej 22
4250 Fuglebjerg

Sats og tryk:

Jannerup offset a/s, Slagelse.

Forsidebillede:

Brugere og personale samlet på trappen på Den gamle Præstegaard i Gråsten.

Tidsskriftet Udvikling udkommer fire gange årligt med artikler om arbejdet for udviklingshæmmede.

Udvikling blev startet i 1990 som et forsøg på at få lidt mere gang i erfaringsudvekslingen om det praktiske pædagogiske arbejde for udviklingshæmmede og interessen viste sig så stor at der var basis for at fortsætte tidsskriftet.

Artikler fra dig modtages med glæde og gerne med masser af illustrationer. Artikler bedes sendt til redaktionen i en papirudgave og på diskette. Teksten skal være Word og indskrevet i ensartet skrifttype og størrelse, for det letter arbejdet, når vi skal lave layout.

Fotos, der fremsendes sammen med artikler, skal være originalbilleder på fotopapir, og illustrationer bedes ligeledes leveret i originaludgave.

Send straks din artikel til:

Udvikling
Falkensteenvej 1A, Gerlev, 4200 Slagelse

Besøg også vores hjemmeside
www.udvikl.dk

UDVIKLING er dit blad,
så send dit indlæg.

Indhold

Forandringer kommet for at blive s. 4
Af Per Roholt

Fra amt til kommune s. 6
Af Per Roholt

Den gamle Præstegaard s. 7
Af Wiebke Hamdorf og Maybritt Kay Hinrichsen

"Taler vi om det samme" s. 11
Af Charlotte Poulsen

Pædagoger som medafhængige s. 14
Af Jonna Andersen

Metoder og redskaber i arbejdet med sociale netværk s. 16
Af Stine Grønbæk Jensen

Inkludering af handicappede - et hit s. 17
Af Henning Jahn

Forsikringer til udviklingshæmmede s. 19
Af Finn Stoltze

Appetitvækkeren s. 20
Af Hans Christian Hansen

Forandringer kommet for at blive

Af Per Roholt, Bureau4, Odense.

Socialt Leder Forum
Kultur i forandring var den røde tråd, da over 230 mellemledere fra hele Danmark havde sat hinanden stævne på årets mellemlederkonference i Socialt Leder Forum på Nyborg Strand den 12 og 13. oktober 2006.

Straks fra mødets start slog socialdirektøren i Rødovre Kommune, Ole Pass, som også er formand for Foreningen af Socialdirektører i Danmark, den rosende tone an:

- Det er vigtigt at have kulturfaktoren for øje både i planlægningsfasen og gennemførelsesfasen af en forandringsproces, sagde Ole Pass og pegede samtidig på, at faggrupper, der kender deres rolle og har en stærk faglig identitet, som regel er de mest forandringsvillige.

- I tilhører sådan en stærk faglig gruppe, og derfor har det da også været tydeligt at se, at netop mellemledere og socialpædagoger på det sociale område har kastet sig aktivt og positivt ind i arbejdet med stor vilje til at få det bedste ud af situationen. Som mellemledere kan I derfor godt være stolte og ranke jer, sagde Ole Pass, der samtidig anerkendte mellemlederens mange roller og kasketter i den aktuelle situation. Det ene øjeblik skal mellemlederen være den daglige arbejdsleder, det næste øjeblik den faglige garant for udvikling og kvalitet i indsatsen - for ikke at glemme den vigtige rolle som formidler af viden mellem leder, medarbejder, samarbejdspartnere og pårørende.

Del af forandringsbølge
Samtidig pegede Ole Pass også på, at kommunalreformen kun er en del af en større forandringsbølge, og at det er helt urealistisk at forestille sig, at socialsektoren kan køre videre uden store forandringer i de kommende år. For samfundet står midt i et opgør med Velfærdsstaten, hvor der bliver lavet om på alt, hvad der kan laves om på. De traditionelle myndighedspersoner som ledere og eksperter er ikke længere autoriteter pr. definition. I stedet er myndighedsbegrebet ved at skride, mens fagfolk i stigende grad bliver koordinatorer af borgernes eget valg mellem tilbud, behandling etc.

Det stiller naturligvis krav om, at de enkelte faggrupper er i stand til at omstille sig til den nye rolle som koordinatorer og overlade mere af initiativet til fx den private sektor og den enkelte borger.

Derfor pegede Ole Pass blandt andet på nødvendigheden af, at mellemlederne i den aktuelle situation fokuserer på at arbejde aktivt med kulturforskellene og erkender, at forandringer er en del af virkeligheden. Hvad angår kulturen var hans budskab blandt andet, at kulturen i både grupper og organisationer kan være sejlivede og stærkt præget af gode og dårlige erfaringer. Derfor kan de overleve mange forandringer og gøre det svært at nå de ønskede mål. Men han understregede også, at kulturer kan og skal påvirkes, hvis det skal lykkes at følge med forandringerne. Især i den aktuelle situation, hvor den enkelte institution skal definere sig selv på ny og får nye driftsherrer, og hvor den fremherskende kultur kan være helt forskellig fra, hvad man hidtil har kendt.

Det andet forhold er, at forandringerne er uundgåelige. Vi ved, at de kommer, og vi ved også godt, at det ville være svært at fortsætte som hidtil, blandt andet fordi det i løbet af ganske få år kan blive svært at finde arbejdskraft og økonomi til at løse velfærdsopgaverne i samfundet.

Mindre offentlig sektor
For Ole Pass er der ingen tvivl om, at en væsentlig del af grunden til, at kommunalreformen blev gennemført, er ønsket om at gøre den offentlige sektor så lille som muligt. Det er i øvrigt en tendens, som ligger fint i tråd med tidens trend, hvor borgerne ønsker valgmuligheder, også på det sociale område:

- Friplejehjem er et godt eksempel, sagde Ole Pass, der godt kunne forstå, at en borger, som hele livet har levet på kanten af samfundet, ønsker sig en plads på et plejehjem, hvor det er ok at drikke sig fuld og høre høj musik.

Et andet eksempel på forhold, der forandrer samfundets krav til

Mellemlederne på de sociale specialinstitutioner tilhører en stærk faglig gruppe, og derfor har det da også været tydeligt at se, at netop mellemledere og socialpædagoger på det sociale område har kastet sig aktivt og positivt ind i arbejdet med stor vilje til at få det bedste ud af situationen, mener Ole Pass, der både er socialdirektør i Rødovre Kommune og formand for Foreningen af Socialchefer i Danmark.

den offentlige sektor, er befolkningens krav om at få sin ret.

- Vi kender det måske bedst fra motorvejstrafikken, hvor bilisterne i stigende grad kræver deres ret uden den store forståelse for fællesskabet, sagde Ole Pass og gav udtryk for, at det på sigt kan føre til amerikanske tilstande, hvor fx advokater træder ind på scenen i langt flere sociale sager.

- Allerede nu ser vi på socialområdet, at flere og flere borgere anlægger sideløbende retssager inden, der er truffet en konkret myndighedsafgørelse, bemærkede Ole Pass, socialdirektør i Rødovre Kommune og formand for Foreningen af Socialchefer i Danmark.

Mellemlederen i orkanens øje

I sidste ende står hele den offentlige sektor - og ikke mindst den sociale sektor - derfor over for en række kolossale udfordringer, som skal håndteres i de kommende år – med mellemlederne i orkanens øje.

For Ole Pass bliver en af de største udfordringer i den kommende tid derfor at prioritere rigtigt i den sociale sektor, at finde den rette balance mellem service og omsorg. De sociale specialinstitutioner skal gøre sig mere klart, hvad der er deres faglige speciale og samtidig acceptere, at nogle af de traditionelle serviceopgaver, der har hørt med til arbejdet, kan gå hen og blive nedprioriteret på grund af økonomi eller mangel på arbejdskraft eller udført af andre, fx private virksomheder.

- I den situation gælder det som mellemleder om at have og skabe netværk – også faglige netværk mellem faggrupperne, og det er der faktisk gode chancer for i de nye kommuner, sagde Ole Pass og gav dermed bolden op til eftermiddagens diskussion om mellemlederens rolle i forandringstider.

Fra amt til kommune

Af Per Roholt, Bureau 4, Odense.

Socialt Leder Forum har spurgt tre mellemledere: Hvordan påvirker den aktuelle situation dig som mellemleder?

Annelise Olsen, stedfortræder, Brunebjergkollegiet, et amtsligt botilbud for yngre mobile udviklingshæmmede i Kolding, der overgår til Ny Kolding Kommune:

- Lige nu har vi rigtig mange bolde i spil. Vi er i færd med et større byggeri, der er startet af amtet og skal overdrages til kommunen i forbindelse med at vi bliver overtaget af Ny Kolding Kommune. Alene det er en stor opgave. Samtidig skal vi profilere vores institution og forsøge at fastholde både den faglige kvalitet og serviceniveauet alt imens vi skal undgå at medarbejderne og de pårørende bliver frustrerede over, at vi ikke kan melde konkret ud om mange forhold, fordi vi ganske enkelt ikke har svarene endnu.

Stedfortræder Annelise Olsen, Brunebjergkollegiet.

Det stiller store krav til samarbejdet mellem leder og mellemledere. For mig personlig betyder det 10-15 ekstra arbejdstimer om ugen. Derfor har jeg oplevet et stort behov for at indgå i et netværk. Og hvis jeg skulle pege på noget som jeg virkelig har brug for nu, så er det mere TID.

Gitte Grill, afdelingsleder, Bøgehusene i Ringkjøbing Amt, en boform efter § 92 for voksne med autisme, der overgår til Ny Ikast Brande Kommune:

- Personligt har jeg det godt med en vis usikkerhed og forandringer skræmmer mig ikke. Faktisk mener jeg at enhver form for stilstand fører til undergang. Måske skyldes det min faglige baggrund som ergoterapeut, hvor jeg er opdraget til at forandring er en god ting. Udfordringen i tiden består i at få skabt en forandringskultur. Det handler for mig om som mellemleder at påtage mig

Afdelingsleder Gitte Grill, Bøgehusene.

ansvaret for situationen og få meldt ud, hvad man vil sige og kan sige. Hvis medarbejderne får god information og hurtige svar så er det med til at give tryghed. Det er usikkerheden, der er det svære. Vi skal også huske på at forandringen ikke kun er et spørgsmål om de store forandringer som strukturreformen. Forandringer er også de små justeringer og optimeringer af rutiner og vaner i dagligdagen. Jeg kan slet ikke forestille mig, hvordan verden skulle fungere, hvis den ikke var i konstant forandring.

Thomas Heinsøe, afdelingsleder, Stokholtbuen, et amtslige botilbud for voksne udviklingshæmmede under Københavns Amt, der overgår til Ballerup Kommune:

- Vi skal overgå fra det store amt til en lille kommune, der har en rigtig god handicappolitik. Vi forestiller os, at det kommer til at give mere nærmiljø. Vi har været vant til at være selvkørende, så vi er selvfølgelig nysgerrige over for at finde ud af, hvordan det bliver i fremtiden. Personalet har endnu ikke oplevet store forandringer, men forandringerne kommer helt sikkert, specielt omkring det øgede krav om synliggørelse af vores ydelser, lige som vi f.eks. skal have skiftet vores IT-system fuldstændigt ud, selv om vi lige har brugt krudt på at indføre det nuværende.

Som mellemleder har jeg nok først og fremmest behov for at blive klædt bedre på til at håndtere de mellemmenneskelige relationer. Altså hvordan kan jeg være med til at tackle situationerne, hvis medarbejderne modsætter sig de forandringer, der sker? Hvordan får vi styrket team-ånden i de nye rammer? Jeg synes, det er en spændende udfordring, som det kan blive interessant at løse.

Afdelingsleder Thomas Heinsøe, Stokholtbuen.

Den gamle Præstegaard

Område Syd Bo- og Beskæftigelse

Af Pædagog Wiebke Hamdorf og Værkstedsleder Maybritt Kay Hinrichsen.

Vores sted

"Den gamle Præstegaard" er vores sted! Så simpelt kan det siges hvis man spørger brugere og personale på det beskyttede værksted "Den gamle Præstegaard" i Gråsten. Stedet er unikt idet huset er fra 1911 og er centralt placeret i Gråsten, grænsende op til statsskoven.

Værkstedet er normeret til 15 brugere (voksne med særlige behov) samt 3 personaler, både med pædagogisk og håndværksmæssig baggrund. Derudover har vi ansat en person i skånejob, en person i fleksjob samt pædagogstuderende i kortere perioder, da vi fungerer som praktiksted for

Den gamle Præstegaard i Gråsten.

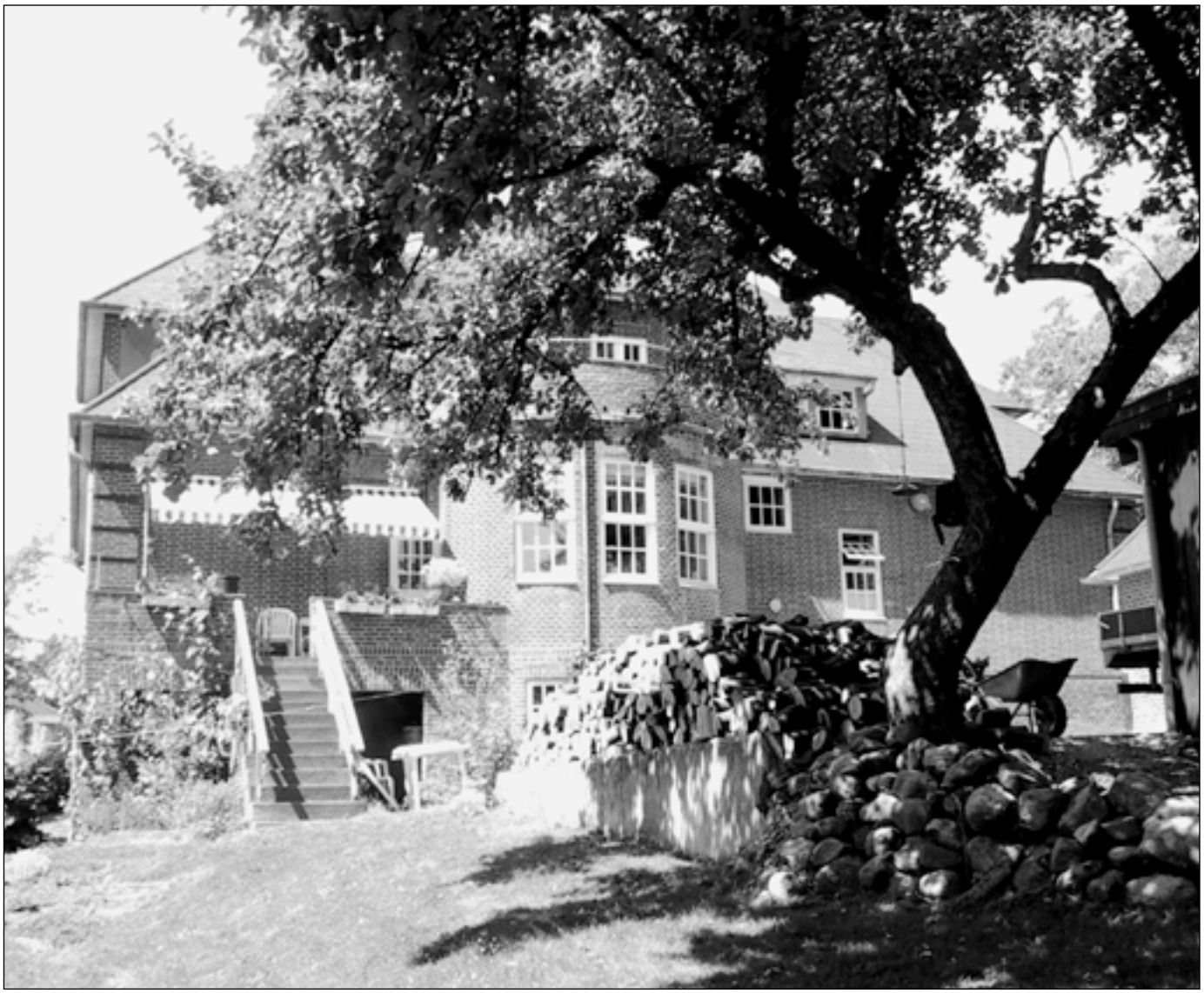

Den gamle Præstegaard i Gråsten har en dejlig have. Brugerne er med til at holde udenomsarealerne og deltager aktivt i havearbejdet.

pædagogstuderende fra Seminariet i Aabenraa.

Den gamle Præstegaard er en amtskommunal institution i Sønderjyllands Amt efter §87 og §88 i "lov om social service". Organisatorisk er Den gamle Præstegaard en del af Område Syd Bo- og Beskæftigelse, som består af 5 beskyttede værksteder og 2 døgninstitutioner. Geografisk er de 7 institutioner placeret, så de nu vil dække de 7 kommuner der 01.01.07 bliver til Sønderborg kommune og alle 7 institutioner overgår på dette tidspunkt til Sønderborg kommune og bliver tilknyttet fagcenteret "voksne med særlige behov".

Beskyttet værksted

Det der gør Den gamle Præstegaard til noget særligt er bl.a., at atmosfæren i huset skabes af det unikke sted og ikke nødvendigvis af de personer, som har deres daglige gang her. Huset minder ikke meget om en institution, hverken ude eller inde, og fremstår stort set som det oprindeligt har gjort. Dette betyder at på trods af, at Den gamle Præstegaard er et beskyttet værksted for voksne med særlige behov, er det ikke muligt at tilgodese alle ansøgere, da de fysiske rammer gør det umuligt, at komme rundt både indendøre såvel som udendøre hvis man sidder i en kørestol.

Det er også noget særligt at vi er en forholdsvis lille enhed, vi vælger at se dette som noget positivt

Brugere og personale samlet på trappen på Den gamle Præstegaard i Gråsten.

idet vi kan tilbyde vores brugere en overskuelig hverdag, hvor de ikke skal forholde sig til for mange mennesker. Alle har en stor ansvarsfølelse overfor huset, haven og aktiviteterne, det er "vores" og man yder gerne en ekstra indsats for at få det hele til at falde på plads.

Æblemost af egne æbler

Vi er stolte af vores beliggenhed og det at være en del af nærmiljøet. Vi bruger omegnen meget, især naturen, ude for døren er både skov, sø, by og strand - og selvfølgelig den smukke Slotshave som ligger lige på den anden side af vejen. Mange af vores aktiviteter er præget af årstiderne og vi er stolte af, at kunne formidle dette videre til brugerne som et naturligt led i vores dagligdag.

Vi er også stolte af vores kultur, den "ånd" der omgiver os i hverdagen er præget af, at her er plads til alle med hver sin måde at være på, enhver bidrager med det vedkommende formår. Nogen kan mere end andre - men alle kan noget!

En af vores styrker er, at vi er gode til at have en helhed i vores aktivitetstilbud til brugerne. Dvs. at brugerne er med i hele processen omkring en aktivitet, fra planlægningen og til udførelsen af aktiviteten. Brugerne får dermed en fornemmelse af hvordan tingene hænger sammen samtidig med at de fornemmer at være en del af helheden. F. eks. er brugerne med

til at holde udenomsarealerne og deltager aktivt i havearbejdet. De er således med til at så / sætte planter og grønsager, se dem gro op og blive brugt til f.eks. madlavning, buketter m.m. Et andet eks. er vores æblehøst, brugerne samler æbler i sæsonen, kører jævnligt på mosteriet og får æblemosten på flasker som nydes resten af året. Derudover bruges æblerne i salat, hjemmebag, til saft og marmelade, hvilket de fleste nyder med velbehag. Denne aktive – og praktiske – læringsproces er med til at gøre det synligt for vores brugere at der er et formål med aktiviteterne, samtidig med at brugerne tilegner sig en viden og erfaring omkring, hvordan tingene hænger sammen.

Socialt samvær

Personalet på Den gamle Præstegaard, ser det som en særlig opgave at støtte og hjælpe alle brugere på værkstedet, til at få så mange succesoplevelser som muligt. Det er overvejende målet med det pædagogiske arbejde; at skabe erfaring, lære nyt og at være en del af en læringsproces, og det vægtes højt at der altid er "en start-, et mellem job-, og en slutning" i aktiviteterne, som tidligere nævnt en helhedsproces.

Som områdeleder Torben Friis Sørensen udtaler i Område Syds "projekt værksted i nutid og fremtid".

De beskyttede værksteder med deres mangfoldighed af arbejds- og aktivitetsmuligheder har stor betydning for den enkelte brugers tilværelse. Det er på værkstedet at en betydelig del af brugernes behov for socialt samvær kan tilgodeses. Det er her kammeratskab og kærlige følelser opstår.

Desuden er de beskyttede værksteder identitetsskabende "jeg arbejder derfor er jeg". Det er her den enkelte bruger sammen med sine kammerater og medarbejdere indgår i en betydningsfuld socialiseringsproces. Fra at være arbejdspladser i den mere klassiske forstand handler det i dag om steder hvor der foregår erfarings- og læringsprocesser.

Erhvervspraktik

På Den gamle Præstegaard arbejdes der hele tiden med brugerinddragelse og medbestemmelse, derfor er brugerne dagligt med til at finde nye aktiviteter og vælge hvilke aktiviteter, de ønsker at deltage i den pågældende dag.

Derfor arbejder personalet også aktivt med at hjælpe de brugere, der ønsker sig erhvervserfaringer udenfor det beskyttede værksted dette kan være i form af en erhvervspraktik.

I øjeblikket er der en del brugere der har gjort sig gode erfaringer og haft store succesoplevelser i denne retning.

Mona arbejder hver anden fredag i genbrugsbutikken Kirkens Korshær i Gråsten, Mona er både glad og stolt af sit arbejde, og hver gang vi går forbi butikken, skal hun lige sende et stort glad smil over til den. Jesper har været i praktik ved Vej og Park i Broager og er allerede i gang med, at ønske endnu en praktik. Jan S. har igen været i praktik ved Superbrugsen i Gråsten, hvor han bl.a. hjalp med at bringe varer ud til kunderne. Da han kom tilbage var han allerede klar til en ny praktik, som personalet arbejder på at få på plads. Og Birgit har været i en kort praktik i køkkenet på Rendbjerghjemmet som er en aflastningsinstitution. Dette fandt Birgit rigtig interessant og har udtrykt, at det vil hun gerne igen.

Både brugere og personale har kun positive oplevelser ved samarbejdet med nærmiljøets erhvervsliv, og indtil nu har ingen af brugerne udtrykt ønske om at forlade det beskyttede værksted, til fordel for et eventuelt skånejob. Derfor er personalet på Den gamle Præstegaard begyndt at arbejde mere målrettet for, at få erhvervslivet integreret som en del af værkstedets daglige aktiviteter. Dette kunne udover erhvervspraktikker være at udvide værkstedsbutikken, hvor der sælges kunst og brugskunst fra eget kreative værksted, eller at udeholdet fik enkelte gartneropgaver for andre offentlige institutioner.

”Taler vi om det samme?” Når etniske minoriteter møder social- og sundhedsvæsenet

Af Charlotte Poulsen, projektleder.

”Taler vi om det samme?” handler om mødet mellem etniske minoriteter med sjældne handicap og social- og sundhedsvæsenet – set fra hver sin side af bordet. Rapporten er udgivet af Center for Små Handicapgrupper på baggrund af projektet: ”Etniske minoriteter med sjældne handicap”, hvis formål er at afdække ressourcer, muligheder og udvikle metoder, der kan være med til at sikre, at borgere fra etniske minoriteter opnår lige muligheder for behandling og støtte i forbindelse med et sjældent handicap.

Center for Små Handicapgrupper (CSH) er et selvejende landsdækkende videnscenter under Socialministeriet, der indsamler viden og informerer, yder rådgivning og vejledning til familier, pårørende og fagfolk om sjældne handicap.

Når en familie får stillet en sjælden diagnose er de ofte livslange og intensive brugere af social- og sundhedssystemet. Derfor er det væsentligt, at de kender systemets muligheder ekstra godt, så de er i stand til at finde rundt i systemerne, hente information og koordinere deres sag.

Social- og sundhedsvæsenet tilrettelægger indsatsen og forudsætter at forældrene kan deltage, hvilket kræver gode danske læse- og skrive færdigheder, viden om handicaptilbud, og ’systemet’. Læger og socialrådgivere vil gerne have en dialog med patienter og borgere, men for familier med dårlige danskkundskaber og manglende system viden er dialog svær, idet forståelsesrammen mangler. Social- og sundhedsvæsenet er dårligt gearede til at tage sig af grupper som ikke passer inde i ovenstående. Desuden mangler der skriftlige materialer der er rettet imod denne gruppe.

Rapporten bygger på en række kvalitative interview med 14 etniske minoritetsfamilier med sjældne handicap, syv fokusgruppe-interview og enkeltinterview med læger og sygeplejersker fra to landsdelscentre for sjældne handicap, socialrådgivere, en specialbørnehave i Københavns Kommune og en forening under paraplyorganisationen Sjældne Diagnoser.

Hvad er et sjældent handicap?

Små handicapgrupper eller sjældne handicap beskrives som regel som kroniske tilstande og handicap, der medfører udtalte fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser, og som fortrinsvis er medfødte og hyppigt arvelige. Der er tale om funktionsnedsættelser, der kan ramme alle kroppens funktioner, derfor er problemstillingerne for mennesker med sjældne handicap yderst forskelligartede – både i forhold til den professionelle behandling, rehabilitering og i forhold til sociale tilbud og ydelser. Inden for sjældne handicap er der ofte tale om syndromer, hvor symptomerne på sygdommene ofte viser jeg meget forskelligt hos den enkelte. Inden for en enkelt diagnose kan der være store variationer. For nogle vil der være stor kontakt med sundhedsvæsenet, hvorimod andre kun har kontakt med socialforvaltninger eller specialinstitutioner.

Det er derfor et komplekst felt, hvor meget få fagpersoner er i stand til at tilegne sig viden om det enkelte sjældne handicap, da de som regel kun møder en enkelt med en bestemt diagnose, og hvor det derfor ofte er familierne selv, der bliver ”eksperter på deres egen sygdom”.

At være ekspert og koordinator på sin egen sag kræver at man kan dansk, at man kender til opbygningen af social- og sundhedssystemet og at man er i stand til at søge information f.eks. på biblioteket, hos patientforeninger eller hos specialrådgivningstilbud som Center for Små Handicapgrupper.

Interviewundersøgelsen

De 14 interviewede familier med etnisk minoritetsbaggrund har forskellige sjældne diagnoser og social og uddannelsesmæssig baggrund, men alligevel er deres problemer meget ens. Primært hand-

Rapporten er gratis og kan fås ved henvendelse til Center for Små Handicapgrupper eller hentes på www.csh.dk CSH tilbyder også foredrag om emnet.

ler det om kommunikation. Taler man om det samme?

Social- og sundhedspersonalet er tit usikre på, om familierne har forstået budskabet, ofte med henvisning til de etniske minoriteters kultur og religion. Derimod er familierne usikre på rettigheder, muligheder og tilbud i social- og sundhedssystemerne.

Interviewmaterialet tyder ikke på, at familiernes kulturelle eller religiøse baggrund har væsentlig betydning for deres problemer i behandlings- og sociale tilbud. De lægger stor vægt på at indgå i danske tilbud og har tiltro til systemet. Men de føler sig ofte dårligt informeret, især skriftligt, omkring rådgivning om ydelser, diagnosen og behandlingstilbud. Der er lille viden om social- og sundhedsvæsenets muligheder og opbygning, og store problemer med at forstå breve fra det offentlige, at skrive ansøgninger, klage eller anke sager.

Interview med social- og sundhedspersonale og andre viser stor usikkerhed i forhold til betydningen af de etniske minoriteters kulturelle og religiøse baggrund i forbindelse med social- og sundhedstilbud. Der opstår således let en række myter og antagelser om de etniske minoriteter, som kan virke negativt ind på tilbud i social- og sundhedsvæsenet. Kultur har en betydning, men ofte en anden end den tillægges af læger og socialrådgivere, som i mange tilfælde har lille viden om de etniske minoriteters kulturbaggrund. Samtidig opleves det at familierne tager mere tid, fordi der skal bruges tolk eller fordi der er lille viden om 'systemet' eller f.eks. kroppen som gør, at der skal informeres mere.

Ofte kommer det til udtryk som stereotyper og antagelser om etniske minoritetsfamilier. Det kan blokere for den familieorienterede rådgivning, og planlægning i samarbejde med familien og for det helhedssyn, som kommunen har pligt til at anlægge. Det kan også stille familien ringere i sundhedssystemet, hvor familierne f.eks. kan få mindre information

om diagnoser, genetisk rådgivning og om tilbud og undersøgelser under graviditeten. Blandt andet med henvisning til at hvis de ikke kan dansk, ikke har gavn af f.eks. skriftlige materialer.

Kun få af de interviewede familier kender navnet på deres sjældne diagnose og har derfor svært ved at søge ekstern information og hjælp. De interviewede socialrådgivere kender heller ikke til de sjældne handicap og til den information og de specialrådgivningsmuligheder, der findes gennem Center for Små Handicapgrupper.

Gode råd om bedre kommunikation

De interviewede familier ønsker at blive behandlet som mennesker med følelser og ikke som en sag. De oplyser, at de ikke bryder sig om at man går lige til sagen, men at man har en personlig relation, med pædagogisk indsigt i, hvor den enkelte er. Hvis familien ikke før har stiftet bekendtskab med det danske social- og sundhedssystem og kan dårligt dansk, er der behov for at man afsætter mere tid og forklarer nærmere om systemets opbygning, rettigheder og pligter, og giver familien relevant skriftlig information at tage med hjem. Man kan ikke antage, at fordi familie taler godt dansk, at de kender til systemets opbygning, det må afdækkes ved at spørge familien.

Undersøgelsen viser at ords betydning kan være forskellige fra kultur til kultur, f.eks. kan forståelsen af hvad ordet handicap eller diagnosen er have en anden betydning for familien end den lægen eller socialrådgiveren tillægger den. Det har i flere tilfælde skabt situationer som tolkes som at familien ikke erkender et handicap, derfor er det vigtigt at få afdækket families syn på og viden om handicap. Måske ønsker familien blot at kalde deres barn noget andet. I interviewundersøgelen har alle familier erkendt deres barns handicap og de hverken skammer sig eller føler skyld.

Der er for mange af familierne stor forskel på hvilke tilbud man kan få i deres oprindelsesland og i Danmark. Ofte er familie i flere generationer dem som tager sig af den handicappede og behandling betales af egen lomme. For mange eksisterer der transnationale bånd med familiemedlemmer i oprindelseslandet, som også informeres og deltager i diskussionen om behandlingen af den handicappede. Det betyder, at der kan være konflikter imellem forskellige traditioner men også store problemer med at forklare og oversætte diagnosen og tilbud til andre familiemedlemmer. Her skal man være opmærksom på, at det kan skabe konflikter og der er i interviewmaterialet enkelte eksempler på skilsmisse pga. svigermors syn på svigerdatterens handicap eller handicappede barn. Derfor er det vigtigt at afdække familierelationer og syn og involvere relevante familiemedlemmer og give dem information, både mundtligt og skriftligt.

Samtidig skal man være opmærksom på at mange familier lever i kærnefamilier og slet ikke har den støtte og netværk gennem en udvidet familie, som de måske havde i deres oprindelsesland. Man kan derfor ikke regne med at der er den nødvendige støtte og netværk omkring familierne og man må undersøge om nogle familiemedlemmer føler sig isolerede og uden netværk, især familiesammenførte, som ofte ikke taler dansk på det tidspunkt hvor diagnosen stilles. Alle familier har efterspurgt psykologhjælp når diagnosen stilles.

Information bør tilpasse familiens behov. Derfor er det en god ide at afsætte god tid og sikre sig at der er tolk til alle som deltager i møder. Familiemedlemmer og børn skal ikke tolke. For at sikre at informationen er forstået er det en god ide afslutningsvis at repetere sammen med familien, hvad som er sagt og aftalt, og oplyse familien om, og opfordre dem til at deltage i planlægningen af dagsordenen for det nye møde. Selvom familien ikke kan dansk er det alligevel en god ide at give skriftligt materiale og henvisninger til lovgivning. Mange familier efterspørger materialer på dansk og evt. et andet sprog til at læse når man kommer hjem. Samtidig er det vigtigt, at informere om specielrådgivningstilbud, hvor man kan hente mere information, og om patientforeninger og de muligheder for hjælp og støtte som findes her.

Få klargjort og afdækket hvad som er særligt for denne familie og hvor man har brug for mere information og viden, herunder hvilke ressourcer familien har. Fokus bør være på det almene fælles frem for det anderledes forskellige, med fokus på ressourcer frem for mangler og problemer. Hvis man har antagelser omkring betydningen af familiens kultur eller religion er det vigtigt at spørge familien om man har ret i sine antagelser. På den måde undgår man at tale forbi hinanden og få klarhed over f.eks. religiøse talemåder eller betydningen af traditioner. I interviewundersøgelsen siger familierne, at deres kultur og religion henhører under deres privatsfære, som de ikke ønsker sammenblandet med behandlingstilbud. For de familier som er religiøse bruges religion i mange tilfælde som en trøst der hjælper familien videre.

Undgå at bedrive 'integration'. Med det menes at man ønsker at familien skal indpasse sig i eksisterende tilbud, selvom de ikke passer til familiens ønsker og behov, eller at man ikke tilbyder tolk, fordi man er irriteret over at familien efter 20 år i Danmark ikke kan tale dansk. Vær opmærksom på, at der kan være forskel på fagpersonens opfattelse af, hvad som er en velintegreret borger og familiens opfattelse. Ifølge loven skal indsatsen tilrettelægges i samarbejde og dialog med familien.

Pædagoger som medafhængige

Af konsulent Jonna Andersen, UFC Handicap, Ringsted.

Pædagogen som yder støtte til udviklingshæmmede, der er misbrugere af alkohol eller andre rusmidler, risikerer i realiteten at være med til at understøtte misbruget. På lige fod med familiemedlemmer og andre nærtstående personer kan pædagogen blive medafhængig. Det stiller krav om kritisk fokus på relationen – både af hensyn til misbrugeren og pædagogen selv.

Misbrugere har i de fleste tilfælde mennesker omkring sig, som er mere eller mindre involverede i livet med afhængighed: Samlever, børn, venner og kolleger m.fl. Når det drejer sig om udviklingshæmmede med misbrugsproblemer, er pædagoger en vigtig del af de involverede omgivelser.

I mange tilfælde er misbrugerens omgivelser med til, at misbruget holdes skjult og tolereres alt for længe. Selvom misbrugerens opførsel ofte er åbenlys uansvarlig, asocial og styret af misbruget, medvirker omgivelserne ubevidst til at afbøde følgerne af hans eller hendes misbrug. Enten griber omgivelserne hyppigere og hyppigere ind i misbrugerens liv med forbud og kontrol, eller også udvikler der sig en relation præget af fortielser og andre forsøg på at dække over misbruget. Inden for alkoholbehandlingen kaldes denne proces for medmisbrug eller medafhængighed.

Tætte relationer skaber en farlig cocktail

Pædagogisk arbejde med udviklingshæmmede bygger på relationen mellem den enkelte borger og pædagogen. Den tætte relation er for det meste positiv og medvirker til at give kvalitet i den støtte, som den enkelte modtager. Men når der er tale om udviklingshæmmede med misbrugsproblemer, kan den tætte relation blive problematisk. Pædagogens manglende indsigt i misbrugets destruktive logik kan i yderste instans betyde, at velment hjælp og støtte, reelt bidrager til at borgeren går endnu mere 'i hundene'.

Derfor er det vigtigt, at pædagoger, der arbejder med udviklingshæmmede misbrugere, har viden om medmisbrug. Der er behov for indsigt og kritisk opmærksomhed på egen praksis for at forebygge medafhængighed.

Medmisbrug kommer fx til udtryk, som en måde, hvorpå pædagogen opnår fortrolighed med beboeren med misbrugsproblemer. Pædagogen tager nogle gange næsten aktivt del i misbruget. Eksempelvis: " På lørdag laver jeg god mad til os to – jeg køber et par flasker god rødvin, så vi rigtigt kan hygge os – det trænger vi til" eller "På onsdag når jeg er på arbejde – tager vi to på restaurant og spiser en lækker middag – og du kan vælge lige det, du har lyst til".

Misbrugeren accepterer kun pædagogens omsorg, så længe den direkte eller indirekte bidrager til at understøtter et fortsat misbrug. Men hvis pædagogen aktivt forsøger at stoppe misbruget, kan der også opstå konflikter. Via kontrol og overvågning bliver det pædagogens, og ikke borgerens eget projekt, at komme ud af misbruget. Borgeren vil opfatte kontrollen som en trussel mod muligheden for at blive ved med at drikke. Modstanden vil komme til udtryk som løgne, tilbagetrækning eller direkte modangreb.

Pædagogen kan altså blive medafhængig på to måder: 1) Ved at fortie og dække over misbrugerens drikkeri eller 2) ved at udøve kontrol og overvågning af misbrugeren. I begge tilfælde er der tale om medmisbrug, som kan være med til at reducere – eller i hvert fald forsinke – borgerens erken-

delse af de negative følger af misbruget

Opgiv kontrol og styring
For pædagogen er konsekvenserne af medafhængighed ofte forbundet med betydelige frustrationer. Man føler sig magtesløs, snydt og bedraget og kommer i tvivl om faglig formåen. Når ansvaret tages fra misbrugeren og indsatsen mislykkes, rammes pædagogen dobbelt hårdt. Både på sin person og faglighed. Denne nedadgående spiral fører i værste fald til udbrændthed.

Hvis medafhængigheden skal brydes, kræver det at pædagogen beslutter sig for, ikke at overtage ansvaret fra misbrugeren. Hvis pædagogen lader vedkommende stå ansigt til ansigt med følgerne at sit misbrug, er der et potentiale for positive ændringer. Men det kræver, at pædagogen er villig til at opgive noget af kontrollen og styringen af beboerens problemer. Fokus skal i stedet rettes mod misbrugerens selvmotivering.

Pædagog
– ikke misbrugsbehandler
Ganske som det ikke er hustruen til den alkoholiserede familiefar, som bør forestå behandlingen af misbruget, bør pædagogen ikke påtage sig den egentlige behandlingsopgave. Pædagoger er ikke misbrugsbehandlere – og skal heller ikke være det. De misbrugsfaglige kvalifikationer er ikke nødvendigvis til stede, og egentlig behandling vil i praksis være uforeneligt med pædagogens kerneopgaver. Pædagogens opgave er først og fremmest at motivere borgeren til at indgå i et behandlingsforløb, som varetages af medarbejdere med misbrugsfaglige kompetencer.

Projekt Udviklingshæmmede og misbrug blev i oktober 2006 afsluttet med udgivelsen af to hæfter om forebyggelse og behandling af alkoholmisbrug blandt udviklingshæmmede. Det ene hæfte henvender sig især til behandlere og konsulenter m.fl. i alkoholbehandlings- og forebyggelsestilbud. Det andet hæfte henvender sig især til pædagoger og andre ansatte i bo- og servicetilbud for udviklingshæmmede. Begge hæfter rummer konkrete redskaber og gode råd om, hvordan indsatsen kan forbedres. Hæfterne er gratis og kan desuden frit downloades på www.ufch.dk. På hjemmesiden www.ufch.dk/misbrug er det muligt at finde en bred vifte af mere detaljeret materiale om udviklingshæmmede og misbrug: artikler og rapporter, pjecer og informationsmateriale mv.

UFC Handicap offentliggjorde tilbage i 2001 undersøgelsen "Misbrug uden behandling – udviklingshæmmede og misbrug". Denne undersøgelse dokumenterede omfanget af misbrugsproblemer blandt udviklingshæmmede og viste desuden at behandlings- og forebyggelsesindsatsen var mangelfuld. Rapporten kan bestilles på www.ufch.dk

Metoder og redskaber i arbejdet med sociale netværk

Af Stine Grønbæk Jensen, UFC Handicap, Ringsted.

"Man tænker egentlig ikke over, hvordan ens sociale netværk er, men når man får stillet en opgave, nu skal du prøve at finde ud af, hvordan du synes dit sociale netværk er, så kommer man til at tænke sig om en ekstra gang"

(beboer)

"Vi har erkendt, at vi som professionelle på den ene side udgør den institutionelle barriere, hvor bl.a. fleksibilitet og spontanitet er en mangelvare, og på den anden side har til opgave at støtte beboeren i at etablere og fastholde sociale netværk"

(forstander på botilbud)

UFC Handicap har siden 2002 ledet projektet "Handicappede og sociale netværk". Kernen i projektet har været konkrete udviklingsaktiviteter i en lang række botilbud for yngre fysisk handicappede, hvor både beboere og personale har eksperimenteret med nye måder at fastholde og udvikle sociale netværk for beboerne. Som det fremgår af citaterne fra to af deltagerne, har projektet skabt opmærksomhed og refleksion omkring beboernes behov for egne netværk og personalets vigtige understøttende rolle.

Projektet er nu afsluttet, og de mange erfaringer er samlet i fem hæfter, i form af konkrete ideer, øvelser og handlingsanvisninger. Hæfterne er henvendt til støttepersoner, som gerne vil i gang med at støtte op omkring beboernes sociale netværk. Selv om projektet tager afsæt i fysisk handicappede er de beskrevne metoder bestemt også brugbare i det sociale arbejde med udviklingshæmmede.

Fem hæfter om sociale netværk

Hæftet *"Sociale netværk og handicap"* præsenterer teorier om sociale netværk og viden om de særlige udfordringer et handicap giver. Herefter sættes fokus på netværksarbejde – hvad det er, og hvordan man kommer i gang. Endelig diskuteres hjælpepersonens rolle i netværksarbejdet.

"Mit sociale netværk" introducerer konkrete metoder, bl.a. "spindelvævet", "livshistorier" og "ønskeskovsmodellen". Metoderne kan støtte brugerne i at afklare og formulere ønsker angående deres sociale netværk.

"Når jeg kommunikerer" tager udgangspunkt i kommunikation som grundlag for socialt samvær. I første del præsenteres redskaber til kommunikationsstøtte for mennesker uden verbalt sprog. I anden del introduceres redskaber og ideer til IT støttet kommunikation.

"Aktiv deltager i fællesskabet" fokuserer på initiativ som et vigtigt element i det at udvikle og fastholde sociale netværk. At tage initiativ kræver en tro på, at man kan. Denne tiltro kan være svært at udvikle for mennesker, der i hverdagen er afhængige af andres støtte. Publikationen præsenterer erfaringer og refleksionsopgaver koncentreret om den enkeltes mulighed for at blive aktiv i fællesskabet.

"Gamle og nye netværk" fokuserer på mulighederne for at udbygge og forbedre rammerne for handicappedes sociale netværk. Gamle netværk er relationerne til familien og gamle venner – nye netværk derimod, handler om at være opsøgende, fx i lokalområdet.

Inkludering af handicappede – et hit

Af Henning Jahn, formand for EUSE Danmark.

I BILKA arbejder 15 udviklingshæmmede med støtte af to jobcoaches fra det lokale sociale arbejdsmarkedscenter. Metoden kaldes også for supported employment. Det og flere andre lignende projekter og succeshistorier tiltrækker sig stor opmærksomhed og blev præsenteret på den 1. nationale konference i European Union for Supported Employment Danmark (EUSE Danmark).

EUSE i Danmark har således oplevet, at deres første nationale konference blev et rent tilløbsstykke. I løbet af 14 dage var der over 100 tilmeldte og da den nationale konference løb af stablen på Nyborg Strand den 16. og 17. november var det samlede deltagerantal oppe på 200.

Socialminister Eva Kjær Hansen

Blandt fagfolk og beslutningstagere er der en kæmpe interesse for arbejdet med inkludering af handicappede og sindslidende på det almindelige arbejdsmarked.

Socialminister Eva Kjer Hansen åbnede konferencen og gav nogle bud på hvad der skal ske for at styrke indsatsen med at inkludere handicappede på det almindelige arbejdsmarked. Hun nævnte også at der var et særligt focus på de beskyttede værksteders rolle.

På konferencen blev der lagt op til debat og erfaringsudveksling med udgangspunkt i de initiativer der allerede findes rundt omkring i Danmark med støttet beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked.

Fra Skotland deltog Mike Evans der er næstformand i den europæiske organisation og han fortalte om metoden supported employment og de kvalitetsstandarder der er fastlagt af EUSE.

Stig Langvad, DSI

Et af konferencens mere provokerende indlæg kom fra formanden for DSI Stig Langvad der i flg. pinde præsenterede DSI`s visioner:

- Den beskyttede beskæftigelse skal i størst muligt omfang ud på det ordinære arbejdsmarked
- Beskyttet beskæftigelse skal væk fra det sociale område. Det er en opgave for jobcentrene – det ved de noget om!
- Mennesker skal ikke visiteres og placeres, de skal ansættes og beskæftiges
- Vi skal ikke holde mennesker indfanget i 'passiv og ikke-produktiv' beskæftigelse
- Dem der kan selv, skal selv – de andre må vi støtte

I sit indlæg på EUSE konferencen kom Stig Langvad også ind på de mange barrierer for arbejdsarbejdsmarkedsintegration og at mange af dem skulle ses som systemskabte. Hans opfattelse var klart at beskæftigelsen af handicappede ikke er et socialt anliggende men måtte høre hjemme i de nye kommunale jobcentre. "Man kunne ganske enkelt fjerne § 87 om beskyttet beskæftigelse i Serviceloven" sagde han.

Stig Langvad rejste også en række spørgsmål til forsamlingen:

Den første nationale konference i EUSE Danmark blev et rent tilløbsstykke. Fra venstre formand for EUSE Danmark, Henning Jahn, Socialminister Eva Kjær Hansen og næstformand i den europæiske organisation af EUSE, Mike Evans fra Skotland.

Hvem er de beskyttede værksteder til for?

Giver det mening at holde mennesker fast i deres "egen kultur"?

Udviklingen ses som værende til gavn for de bedste. Hvad sker der med de svageste – skal vi tænke på dem som sådanne?

Hvem er bedst til at integrere borgerne i arbejdslivet på virksomhederne?

Tænk, hvis alle får adgang til 25 – 30 virksomheder i deres nærmiljø, hvor de kan søge og få arbejde?

Mange gode eksempler

EUSE`s første nationale konference fik for alvor sat en debat i gang om, hvordan vi kan fremme handicappedes muligheder for arbejdsmarkedsintegration.

Vi har i dag mange redskaber i lovgivningen, som vi kan anvende for at støtte handicappede i et almindeligt arbejde og vi har mangel på arbejdskraft. Virksomhederne vil gerne samarbejde. Det er derfor et paradoks at alt, alt for mange handicappede ikke har et job. Det vil EUSE Danmark gerne være med til at ændre bl.a. ved at afholde konferencer som denne og ved at sprede viden og erfaring om inkludering af handicappede på arbejdsmarkedet. De mange gode eksempler der blev præsenteret på konferencen viser at det kan lade sig gøre at inkludere handicappede på arbejdsmarkedet.

Yderligere oplysninger på
www.eusedenmark.dk
www.euse.org

Forsikringer til udviklingshæmmede

Af Finn Stoltze, forsikringskonsulent, HANDI Forsikring.

Hvor og hvordan forsikres beboerne når administrationen overgår fra amt til kommune?
Samtidig flytter mange ud i egen bolig og vil derfor ikke længere være omfattet af en kollektive dækning i KGF som man har benyttet mange steder.

Det må derfor overvejes hvilke muligheder der ellers er, og det kunne f.eks. være gennem HANDI Forsikring og Hjerneforeningerne der har formidlet forsikringer til handicappede siden 01.05.96.

De fordelagtige forsikringer er opbygget i et samarbejde mellem Landsforeningen LEV og Codan.

Vi har mange gode erfaringer med produkterne, og glædeligvis stadig stor tilgang af brugere.

Således er der nu tilmeldt mere end 8.000 personer til én eller flere forsikringer i ordningen. Viften af forsikringer består af:

HANDI Boforsikring
Dækker eget og evt. fælles indbo, samt ansvar, rejsegods m.m. Hver enkelt beboer kan vælge mellem forskellige forsikringssummer uden selvrisiko, og med dækning ved simpelt tyveri. Og så modtager hver enkelt beboer forsikringsbeviser og opkrævning for sine egne forsikringer. Forskellige tillægsdækninger som ferierejse, afbestilling, elskade og glas- & kummedækning kan tilknyttes efter behov.

HANDI Hændelsesforsikring
Kompenserer for skade på krop og tænder, i tilfælde af en ulykke.

Der skal ikke afgives helbredsoplysninger, blot må man ikke være indlagt, eller fyldt 67 år.

Epileptiske anfald er meddækket, og tandskader er uden begrænsning i dækningssummen.

Erstatning udbetales tillige for mindre ulykker som f.eks. et brækket ben, og så sker det inden for 14 dage efter at en dækningsberettiget hændelse er indtruffet.

Forsikringen dækker døgnets 24 timer, altså også når man er i beskæftigelse.

Hændelsesforsikringen omfatter tillige en dødsfaldssum på 25.000 kr. ved død som følge af en ulykke.

Med en Hændelsesforsikring har man som noget helt nyt fra 2007 også en brilleforsikring, og det uden at forsikringen koster ekstra.

HANDI Pensionsopsparing
Man kan sikres mod en uundgåelig og væsentlig nedgang i indkomsten, når man overgår fra førtidspension til folkepension.

Samtidig med at forsikringerne er tilrettet handicappede kan der naturligvis hentes råd og vejledning fra HANDI Forsikring, når der er sket en skade.

I HANDI Forsikring gør vi det vi er bedst til - kun at formidle de forsikringer der er brug for.

Og så tilbyder vi gratis at stille op til personale- / pårørendemøder om forsikringer og pensionsopsparinger.

Kontakt os og hør hvordan vi kan hjælpe beboerne / brugerne på din arbejdsplads

HANDI Forsikring
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre
Tlf. 36 35 96 40
E-mail fas@lev.dk

Se også vor hjemmeside:
www.handiforsikring.dk

Appetitvækkeren

Af Hans Christian Hansen.

Bliv medlem af Socialt Leder Forum

Forstandergruppen har skiftet navn til Socialt Leder Forum. Foreningen arrangerer landsmøder og konferencer om arbejdet for udviklingshæmmede. Med virkning fra den 1. januar 2004 er Udvikling fusioneret med Forstandergruppen, nu Socialt Leder Forum. Dermed er Tidsskriftet Udvikling, Forlaget Udvikling og Socialt Leder Forum integreret i samme forening.

Foreningen optager som medlemmer botilbud og dagtilbud for udviklingshæmmede, repræsenteret ved lederen af tilbuddet. Som medlem af Socialt Leder Forum får du automatisk indbydelse, og du får rabat på deltagelse i spændende landsmøder og konferencer om arbejdet for udviklingshæmmede.

Prisen for medlemskab i 2006 er:

Kr. 500,- for institutioner med under 15 ansatte.

Kr. 1.500,- for institutioner med 15 – 40 ansatte.

Kr. 3.000,- for institutioner med over 40 ansatte.

Indmeldelse i Socialt Leder Forum sker ved henvendelse til:
Socialt Leder Forum
Sekretariatet
Ladegårdsgade 44 – 46
5610 Assens
Tlf. 64 71 59 93
E-mail: www.socialtlederforum.dk

Gør 25 år en forskel?

Handicapkontoret i Nordjyllands Amt har udgivet en artikelsamling om udviklingen og udfordringerne i amtets arbejde for udviklingshæmmede. Baggrunden er 25 års jubilæet for Særforsorgens udlægning til amterne i 1980. Bogen er på 102 sider og rummer en række spændende og fantastiske artikler om udviklingen indenfor arbejdet for udviklingshæmmede.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:
Nordjyllands Amt
Handicapsektoren
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst
Tlf. 96 35 10 00

Djursland Folkehøjskole
Djursland Folkehøjskole startede i 2002. På skolen er også udviklingshæmmede elever meget velkommen. Højskolen tilbyder musik, drama, fællesskab, billedkunst og sund livsstil. På højskolen starter man med morgensamling hver dag. Derefter er der undervisning, hvor hver elev har sit eget skema. Og så tilbyder højskolen seks måltider om dagen.
Brochure om Djursland Folkehøjskole kan fås ved henvendelse til:
Djursland Folkehøjskole
Drammelstrupvej 15, Tirstrup, 8400 Ebeltoft
Tlf. 87 52 91 20
E-mail: post@djfh.dk, www.djfh.dk

EUSE konference 2007
Den Europæiske Union for Støttet Arbejde, EUSE afholder deres næste internationale konference i 2007. Organisationen arbejder for at fremme arbejdsmarkedsintegration for mennesker der er udviklingshæmmede. Konferencen afholdes 13. – 15. juni 2007 i Belfast, Nordirland.

Northern Ireland Union of Supported Employment er værter for denne 8. konference i European Union of Supported Employment. Konferencen afholdes i Belfast's Waterfront Hall Coference Centre. Yderligere oplysninger på www.euse.org

Tilmelding på
www.euseconference2007.org

Vera - Tidsskrift for pædagoger
Tidsskriftet Vera udkommer fire gange årligt. Vera henvender sig til pædagoger og andre der arbejder eller uddanner sig inden for det pædagogiske arbejdsområde.

Et abonnement koster 415 kr. årligt. Medlemmer af Bupl eller SL kan tegne et personligt abonnement for 280 kr. årligt.
Redaktion og ekspedition:
Tidsskriftet Vera
Knabrostræde 16
1210 København K
Tlf. 33 12 63 14
www.vera.dk
E-mail: post@vera.dk

SOR Rapport
Samordningsrådet for arbeid for mennesker med psykisk utviklingshemning, SOR i Norge udgiver bladet "SOR Rapport" seks gange om året. Bladet publicerer artikler om arbejdet for mennesker med udviklingshæmning. Abonnement kan tegnes ved henvendelse til SOR's sekretariat:
Generalsekretær
Tormod Mjaaseth
Stiftelsen SOR
Diakonhjemmet højskole
Diakonveien 14
Postboks 184 Vinderen
0319 Oslo
Norge
Tlf. 22 96 37 07
E-mail: sor@sor-nett.no
www.samordningsradet.no

SOR Rapport
NR. 5 2006
12. ÅRGANG

Hvordan få mest mulig ut av støttekontaktordningen? • «Det skal være godt å være barn» • Flere utfordringer i hverdagen – tvang, makt og ambivalens • Bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning • Hvem kan mest om Kapittel 4A, vernepleiestudenter eller folk med treårig høyskoleutdanning i kommunal tjenesteyting?

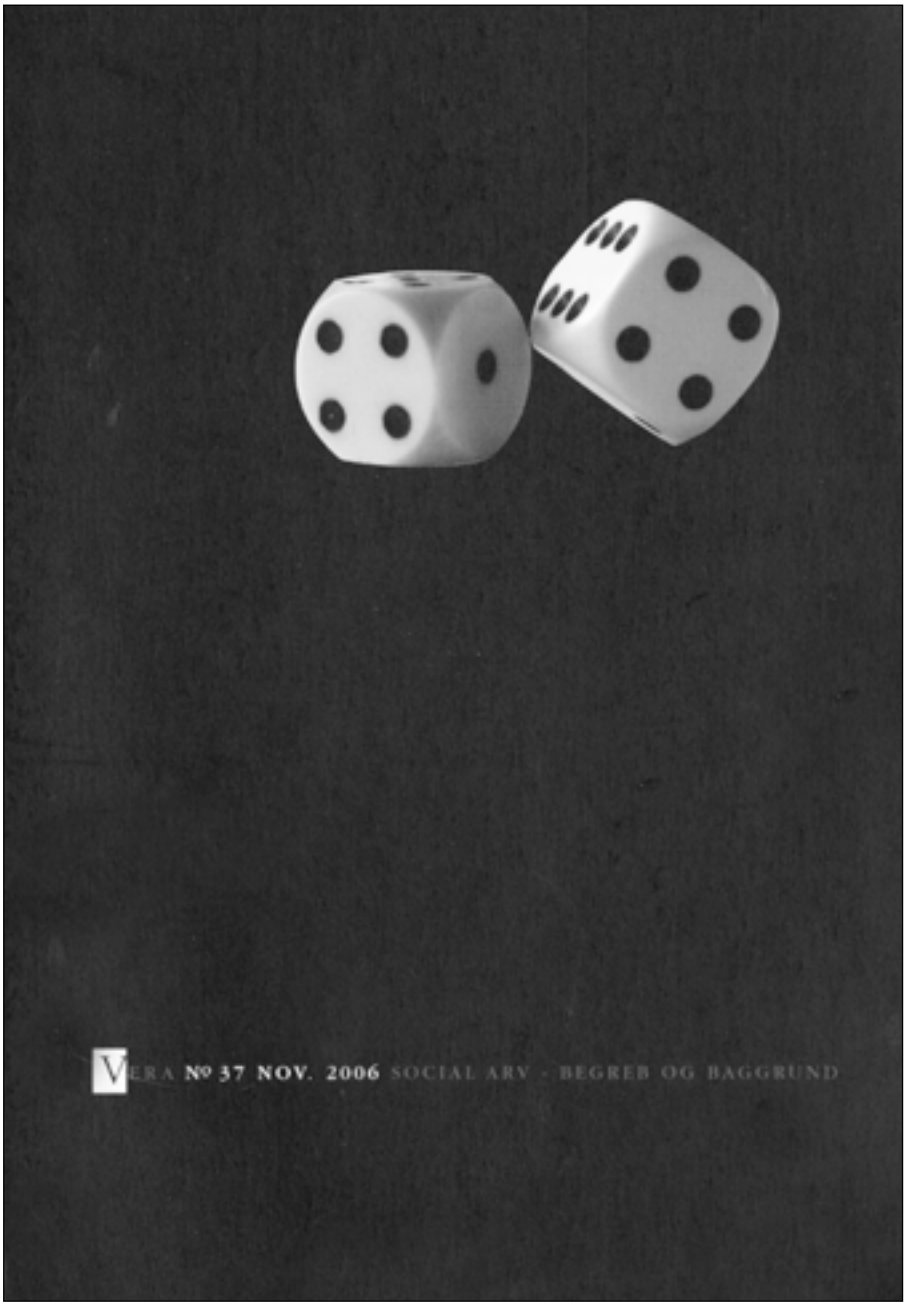

Gjallerhorn
"Gjallerhorn - Tidsskrift for professionsuddannelser". Tidsskriftet udgives af CVU Midt-Vest i Viborg. Gjallerhorn bringer artikler der blandt andet omhandler videnskab og faglighed i professionsuddannelserne herunder også pædagoguddannelsen.

Henvendelser om Gjallerhorn rettes til:
Forlaget PUC
Reberbanen 13
8800 Viborg
Tlf. 87 26 26 00

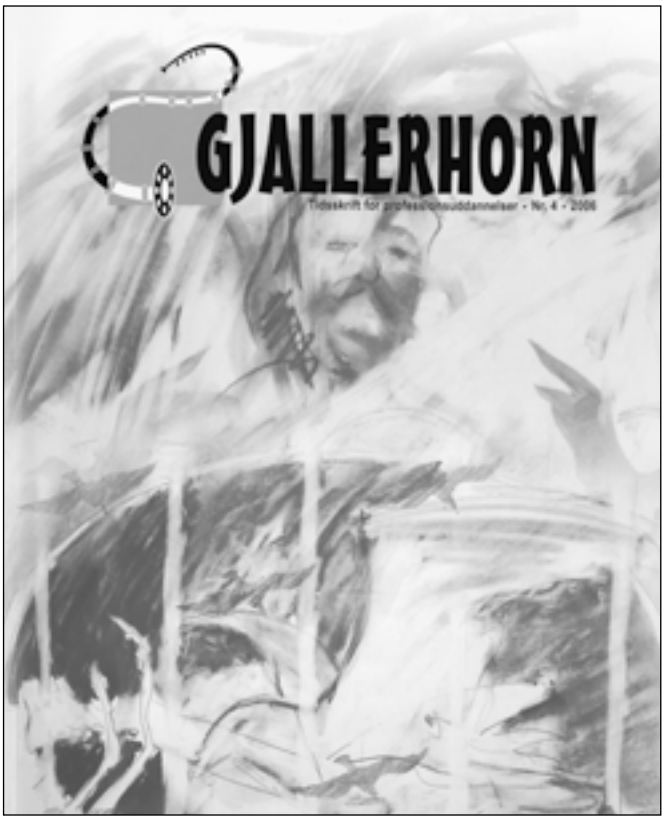

Medielobbyisme
I dag stilles der krav om gennemsigtighed i offentlige organisationer. Men hvordan sikrer man, at de gode historier kommer ud til offentligheden. Bogen "Medielobbyisme" handler om at sætte dagsorden i medierne og kommunikere offensivt. Målet er, at de rette historier når frem til de rette modtagere og dermed for indflydelse på deres holdninger og adfærd. Bogens forfatter, Erik Harr er cand. mag. og journalist. Han er ansat som kommunikationschef i Dansk Sygeplejeråd.
Erik Harr
Medielobbyisme
- kunsten at sætte dagsorden
Børsens Forlag

Social intelligens
Forfatteren til bogen "Social intelligens", Daniel Goleman er ph.d. Han har været journalist ved New York Times gennem 12 år, hvor han har skrevet om adfærds- og hjerneforskning. Han er også forfatter til bestselleren "Følelsernes intelligens". I han nye bog "Social intelligens" kigger Goleman på de menneskelige relationers betydning. Vores sociale liv har vidtrækkende biologiske konsekvenser og udløser en strøm af hormoner, der regulerer alt fra hjertet til immunforsvaret. I det hele taget er Goleman en rigtig god formidler, der præsenterer emnet "Social intelligens" med en række aktuelle eksempler og historier.
Daniel Goleman
Social intelligens
Den nye videnskab om menneskelige relationer
Forlag: Borgen

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmning og socialt netværk
Af Hans Christian Hansen.

I bogen giver forfatteren en indføring i, hvordan opfattelsen af udviklingshæmmedes sociale netværk har udviklet sig historisk. I den forbindelse illustreres blandt andet det frivillige arbejde med netværk som besøgs- og pakketanterne har udført. På baggrund af danske og internationale undersøgelser dokumenteres værdien og vigtigheden af, at udviklingshæmmede har socialt netværk, og der gives anvisninger på metoder og hjælpemidler, som pædagogisk personale og støttepersoner kan anvende, når de skal hjælpe og vejlede udviklingshæmmede med at udvikle og bevare socialt netværk.
Pris kr. 150 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Mediepædagogik
Redaktion Lisbeth Bruus-Jensen.

Demokrati og ytringsfrihed - hæfte om arbejdet med mediepædagogik med udviklingshæmmede. Udgivet i samarbejde med Landsforeningen LEV.
Pris kr. 30 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Fra rejseleder til stifinder
Af Peter Westergaard Sørensen.

At være rejseleder indebærer, at jeg udstikker målet for, hvor den anden skal hen. Jeg kender den rigtige vej samt alle seværdighederne undervejs.

At være stifinder indebærer derimod, at jeg får målet udstukket af den anden. Jeg peger på mulige veje at gå, og jeg accepterer, at målet forandrer sig undervejs. Seværdighederne finder vi sammen.

Stifinderen er den nye pædagogrolle. Stifinderen hænger sammen med de samfundsmæssige forandringer, der sker omkring os, og ikke mindst med den ånd, der hersker i Lov om social service fra 1998.

En inspirerende bog af Peter Westergaard Sørensen om pædagogens ændrede rolle fra rejseleder til stifinder.

112 sider. Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

De glemte
Nye perspektiver på udviklingshæmning og socialt netværk
Af Hans Christian Hansen.

I bogen, der er en opfølgning af forfatterens bog „Udviklingshæmning og socialt netværk“ bliver der kastet lys på fortidens og nutidens behandling af en overset og glemt gruppe af udviklingshæmmede. Det dokumenteres, at manglende socialt netværk ikke kun er et historisk fænomen. I dag lever hundredvis af udviklingshæmmede på amtslige botilbud uden nogen form for kontakt udefra.

Der bliver givet en række konkrete bud på, hvad vi kan og bør gøre for at afhjælpe situationen.

172 sider. Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmmede i arbejde – mere end en dagdrøm
Af Lisbeth Bruus-Jensen og Henning Jahn.

Bogen der blandt andet sætter fokus på udviklingshæmmedes integration på arbejdsmarkedet. Forfatterne peger i bogen på nye veje, der kan udvide udviklingshæmmedes jobmuligheder på arbejdsmarkedet. Lisbeth Bruus-Jensen og Henning Jahn fremlægger en vidtfavnende og aktuel gennemgang af udviklingshæmmedes deltagelse i arbejdslivet.

Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Jeg er OK som jeg er
Af Peter Westergaard Sørensen

Udviklingshæmmede har været udsat for rigelige mængder af opdragelsesforsøg i deres opvækst og i mange tilfælde langt ind i deres voksenliv. Sådan introducerer Per Westergaard Sørensen temaet i hans bog "Jeg er OK som jeg er". Med udgangspunkt i praksis giver forfatteren herefter en bred gennemgang af emnet. Teorier og den praktiske virkelighed forbindes på en fremragende måde, og ikke mindst med stor respekt og solidaritet i forhold til mennesker med handicap.

Peter Westergaard Sørensen har tidligere udgivet bogen "Fra rejseleder til stifinder". Bogen henvender sig til alle faggrupper, der arbejder i handicapområdet, men også til pårørende, politikere, embedsmænd og andre der vil styrke deres viden og indsigt på dette område.

Pris kr. 200 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Dansemusen
Af Lars Holmgaard Jørgensen

Stedet er Åndssvageforsorgens Center V i Hammer Bakker ved Vodskov i Vendsysseel. Bogen beskriver 1960' erne, hvor så mange forhold ændredes for den store gruppe af medborgere, som dengang bar betegnelsen "åndssvage", og som for størstedelens vedkommende var samlet på gigantinstitutioner, anstalter som den i Hammer Bakker. Vi følger en stor dreng, hvis far arbejder ved forsorgen, og vi følger en voksen åndssvag mand - i den turbulente tid, som 1960'erne var for både de åndssvage og for de mennesker, der arbejdede med dem - og for den lille by, hvis eksistens i høj grad var afhængig af anstalten i Bakkerne. Mange af de personer, der optræder i bogen, lever eller har levet i det virkelige liv - på den tid, der skildres i bogen. Bogen er skrevet som fiktion, og ikke alle begivenheder, som personerne i fortællingen drages ind i, er hændt. Bogens forfatter, Lars Holmgaard Jørgensen, er født i 1952 i Vodskov af forældre, der arbejdede på Statens Åndssvageforsorgs Center V i Vodskov.
Pris kr. 150,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

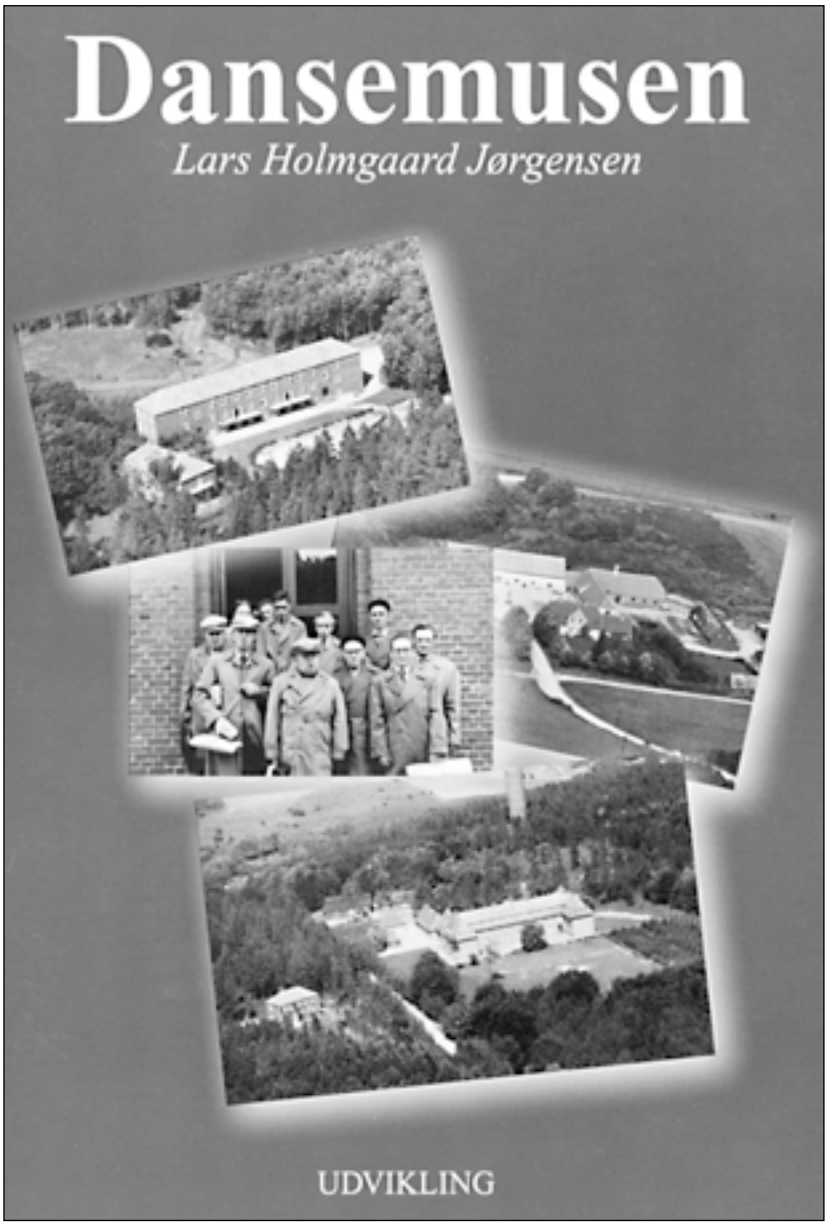

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmning og brugerinddragelse - "det er mig, der bestemmer her…!!?"
Af Mona Burgdorf Herskind

I bogen kaster forfatteren Mona Burgdorf Herskind lys på betingelserne for brugerinddragelse og brugerindflydelse for mennesker der er udviklingshæmmede. Det er en gedigen, grundig og meget inspirerende bog, der også peger på udfordringerne i arbejdet for at realisere brugerinddragelse. I bogen giver Mona Burgdorf Herskind de udviklingshæmmede ordet. Ved hjælp af kvalitative interviews med udviklingshæmmede fremkommer herlige kritiske udsagn som "Der er hele tiden nogen der blander sig i vores forhold – vi må snart ingenting – de tror de skal dirigere det hele – de jager så'n med os – vi skal skrue ned for fjernsynet." Men brugerinddragelse afdækkes også gennem det professionelle personales øjne. På den måde giver bogen et nuanceret billede af hvordan det står til med brugerinddragelse hos mennesker der er udviklingshæmmede.

Mona Burgdorf Herskind er cand. scient. soc. fra Aalborg Universitet og områdeleder for ti forskellige dag- og døgntilbud for voksne udviklingshæmmede.

Pris kr. 280,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmning, beskæftigelse og netværk
Af Lis Jessen

Hvad sker der med det sociale netværk, når man skifter job fra et beskyttet værksted til et job på det almindelige arbejdsmarked? Det belyser Lis Jessen i bogen "Udviklingshæmning, beskæftigelse og netværk". Ét af svarene lyder: *"Jeg kender mange flere. Alle ved, hvem jeg er og snakker med mig. Før var det kun dem fra værkstedet, man snakkede med og ikke andre."* En anden fortæller: *"Jeg har det bedst med, at de personer, jeg omgås, er på samme niveau, som mig."* Men hun fortæller også om en god ikke-handicappet kollega: *"Vi hilser på hinanden, når vi ser hinanden og skriver sammen på mobilen."* En række andre tankevækkende udsagn fremlægges i bogen. Udsagn fra mennesker der selv har oplevet forandringen. Bogen giver også et godt teoretisk og historisk indblik.

Lis Jessen er cand. mag. fra Århus Universitet og afdelingsleder på et beskæftigelsestilbud der støtter mennesker der er udviklingshæmmede på det ordinære arbejdsmarked.

Pris kr. 225,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

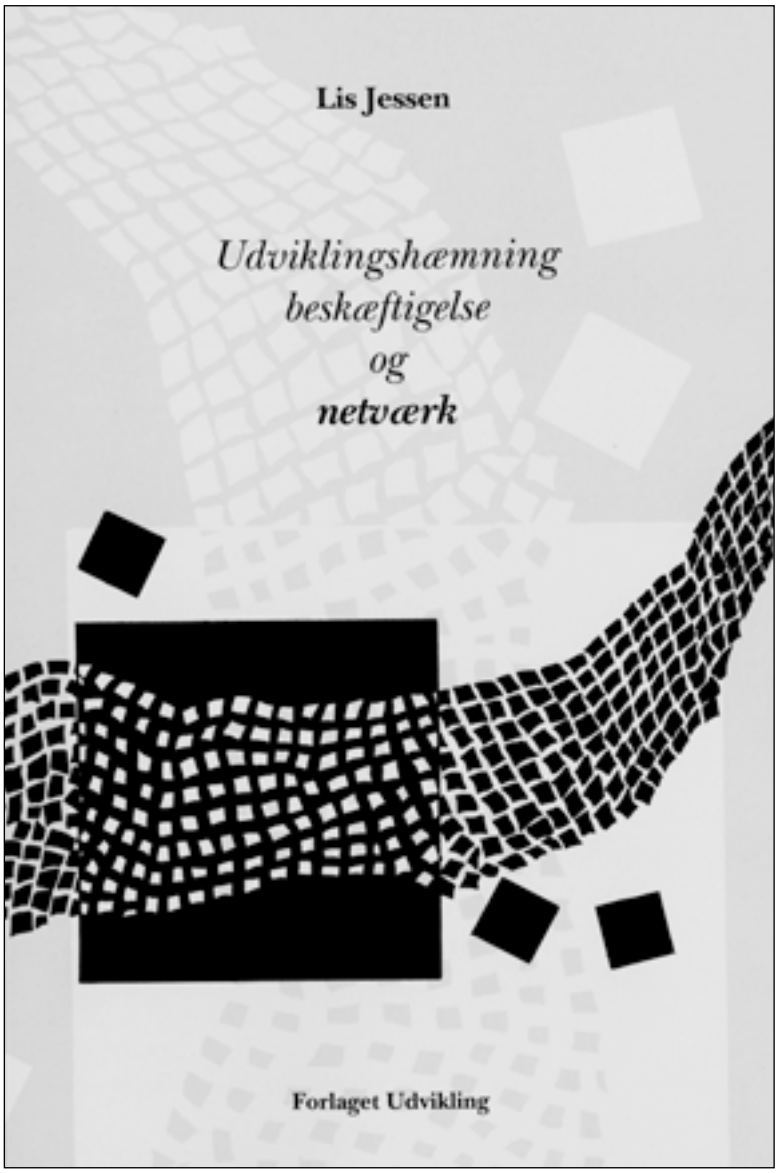

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Socialt Leder Forum

Landsmøde 29.-30. marts 2007

Program forventes klart januar 2007

Følg med på
www.socialtlederforum.dk

Afsender:
Udvikling
Sekretariatet
Ladegårdsgade 44-46
5610 Assens

B

POST
PP DANMARK

Skriv en artikel til UDVIKLING

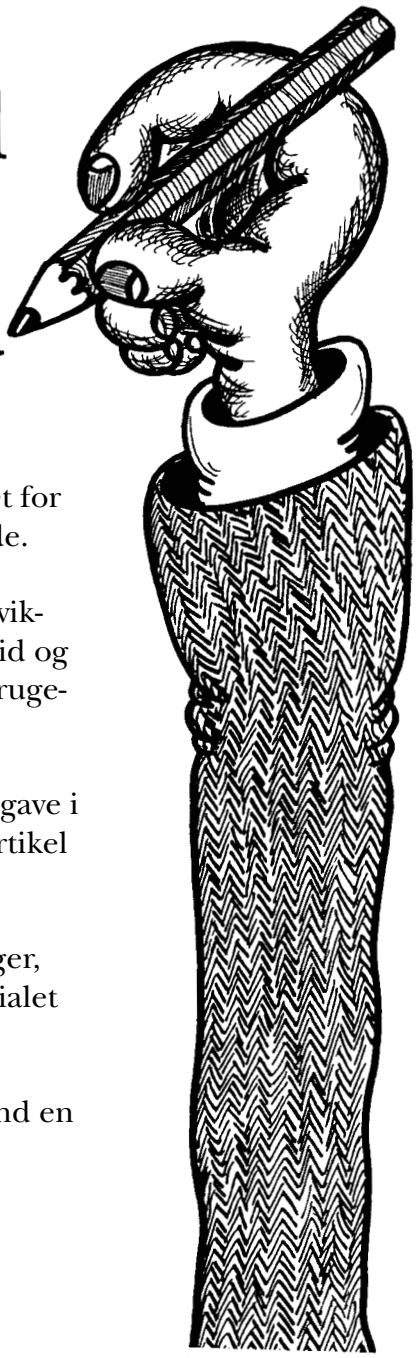

Illustration: Jørgen Møballe

Udvikling modtager gerne artikler om arbejdet for og med mennesker, der er udviklingshæmmede.

Udvikling er interesseret i artikler om boligudvikling, dagtilbud, undervisning, uddannelse, fritid og som noget helt naturligt noget om, hvordan brugerene ser på tingene.

Har du lavet et spændende projekt eller en opgave i forbindelse med din uddannelse, så send en artikel om det til Udvikling.

Udviklingshæmmede der har lavet digtsamlinger, postkort eller lignende kan få formidlet materialet gennem Udvikling.

Grib pennen og brug fotografiapparatet og send en artikel til Tidsskriftet Udvikling.

Redaktionen